

**UCHWAŁA NR XXVI/176/2021
RADY MIEJSKIEJ W KAMIENIU KRAJEŃSKIM**

z dnia 25 marca 2021 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejsko– Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kamieniu Krajeńskim za rok 2020 oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2021.**

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, poz. 2369), uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjąć sprawozdanie Dyrektora Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim za rok 2020 oraz potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2021, w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Kamieniu Krajeńskim

Kazimierz Warylak

Sprawozdanie z działalności
Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kamieniu Krajeńskim
za rok 2020 oraz potrzeby na rok 2021



Kamień Krajeński, marzec 2021 r.

Zgodnie z polskim ustawodawstwem pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zadania pomocy społecznej realizowane są przez samorząd terytorialny na poziomie gmin, powiatów i województw, a także przez administrację rządową. Jednak to właśnie na gminie spoczywa najwięcej obowiązków, ponieważ to ona jest najbliżej osób potrzebujących.

Celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb osób i rodzin oraz dbałość o to, by ich życie było zgodne z zasadą godności człowieka. Działania te mają doprowadzić do większej samodzielności oraz integracji w środowisku. Najtrudniejszym zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu marginalizacji osób i rodzin. Wymaga to większego profesjonalizmu pracowników socjalnych oraz współdziałania instytucji pomocy społecznej z innymi podmiotami. Pracownicy socjalni, kierują się w swojej codziennej działalności wartością, jaką jest pomoc drugiemu człowiekowi w trudnej sytuacji życiowej.

Niniejszy dokument stanowi sprawozdanie z działalności Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim za rok 2020, który był rokiem szczególnym, gdyż właśnie w tym roku nasz ośrodek obchodził 30-lecie swojej działalności.

Rok 2020 zapisze się również w sposób szczególny w naszej pamięci z uwagi na panującą pandemię koronawirusa, której zostały podporządkowane wszystkie sfery życia. Zadania realizowane przez Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w świetle pandemii nabrały zupełnie nowego wymiaru, podkreślając jednocześnie rolę ośrodka pomocy, jako strategicznej jednostki gminy. Na pracownikach ośrodka spoczywał obowiązek niesienia bezpośredniej pomocy osobom potrzebującym w warunkach panującej izolacji społecznej.

I. Informacje ogólne

1.1. Charakterystyka gminy Kamień Krajeński

Na terenie gminy Kamień Krajeński zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2020 r. zamieszkiwało 6859 mieszkańców.

Jedną z głównych przyczyn korzystania ze wsparcia ośrodka pomocy jest problem bezrobocia. Z posiadanych danych wynika, że w 2020 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sępólnie Krajeńskim zarejestrowanych jako osoby bezrobotne było 324 mieszkańców gminy Kamień Krajeński, w tym 201 kobiet i 123 mężczyzn. W sumie 70 osób pobierało zasiłek dla bezrobotnych. Stopa bezrobocia na terenie powiatu sępoleńskiego wg. stanu na dzień

31.12.2020 r. wyniosła 12,3%. Ośrodek pomocy w ramach współpracy z Urzędem Miejskim i Powiatowym Urzędem Pracy skierował 12 osób bezrobotnych do wykonywania prac społecznie- użytecznych, które stanowią element szeroko rozumianej aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej.

Równie istotnym problemem na terenie gminy jest niepełnosprawność. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w 2020 r. wydał łącznie 156 orzeczeń mieszkańcom gminy Kamień Krajeński, w tym 121 orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia (stopień lekki – 26, stopień umiarkowany – 44, stopień znaczny – 44, orzeczenia niezaliczające do osób niepełnosprawnych – 7), natomiast 35 orzeczeń dla osób przed 16 rokiem życia (w tym 3 niezaliczające do osób niepełnosprawnych).

1.2. Struktura organizacyjna Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym na dzień 31.12.2020 r. wewnętrzny podział organizacyjny przedstawiał się następująco:

Tabela nr 1 Kadra ośrodka pomocy

L.p.	Nazwa działu	Ilość etatów
1.	Dyrektor	1
2.	Dział Pracowników Socjalnych Pomocy Środowiskowej i Instytucjonalnej	13
3.	Dział Finansowo- Kadrowy	2
4.	Dział Organizacyjny i Dodatków Mieszkaniowych	4
5.	Dział Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego i Świadczeń Wychowawczych	4
6.	Dział Wspierania Rodziny	2

źródło: opracowanie własne

Zadania pomocy społecznej w 2020 r. realizowało łącznie 28 pracowników, w tym 1 osoba zatrudniona była w ramach prac interwencyjnych. Poziom zatrudnienia pracowników socjalnych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej był odpowiedni, tj. 1 pracownik socjalny na 2000 mieszkańców gminy.

Pracownicy Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu podniesienia swoich kompetencji, wzięli udział w następujących szkoleniach:

- KPA w ośrodku pomocy społecznej z uwzględnieniem tarcz anty kryzysowych 1.0, 2.0., 3.0 – 1 osoba,

- Prawo Pracy w II połowie 2020 – 1 osoba,
- Praca zdalna i system rotacyjny w OPS – 1 osoba,
- Przetwarzanie i ochrona danych osobowych w procesach kadrowych oraz ZFŚS – 2 osoby,
- Świadczenia rodzinne – zmiany w okresie COVID -19 – 1 osoba,
- Rodzinny wywiad środowiskowy 2020 – 2 osoby,
- ZFŚS w 2020 r. z uwzględnieniem zmian w RODO na gromadzenie i przetwarzanie danych osobowych – 2 osoby,
- Złotówka za złotówkę w Funduszu Alimentacyjnych – 1 osoba,
- Domy Pomocy Społecznej – kierowanie, odpłatność, egzekucja z uwzględnieniem COVID-19 i Tarcz Antykryzysowych – 2 osoby,
- Nowe prawo zamówień publicznych w instytucjach pomocy społecznej – 1 osoba,
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – najnowsze zmiany – 1 osoba,
- Posiłek w szkole i w domu w okresie pandemii i nauki zdalnej – 2 osoby,
- Zasiłek stały jako przykład świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej – 3 osoby.

1.3. Budżet ośrodka

W 2020 r. działalność Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim finansowana była:

- 1) ze środków budżetu gminy – **1.896.918,03 zł**
- 2) ze środków budżetu państwa – **11.021.313,13 zł**
- 3) ze środków Funduszu Pracy – **1700,00 zł**
- 4) ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Środków Krajowych – **14.600,43 zł**

Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego i Środków Krajowych pozyskane zostały w ramach projektu „Wsparcie osób starszych i kadry świadczącej usługi społeczne w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzeniania się COVID-19, łagodzenia jego skutków na terenie województwa kujawsko- pomorskiego”.

Wydatki ośrodka w 2020 r. wyniosły łącznie **12.934.531,59 zł** i rozkładały się następująco:

- 1) pomoc społeczna – **2.217.700,18 zł**
- 2) świadczenia rodzinne oraz fundusz alimentacyjny – **2.962.132,46 zł**
- 3) świadczenia wychowawcze – **7.260.819,70 zł**
- 4) świadczenia Dobry Start – **271.900,00 zł**

5) wspieranie rodziny – **221.979,25 zł.**

II. Pomoc Społeczna

Głównym zadaniem pomocy społecznej jest udzielanie wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Dział pomocy społecznej w 2020 r. przyjął i rozpatrzył 430 wniosków, wydał 632 decyzje, w tym 32 decyzje odmowne. Ponadto wydał 10 zaświadczeń dla mieszkańców gminy.

Art. 7 ustawy o pomocy społecznej określa najczęstsze powody udzielania pomocy. Poniższa tabela przedstawia przyczyny udzielania pomocy 2020 roku.

Tabela nr 2 Powody udzielania pomocy w 2020 r.

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Długotrwała lub ciężka choroba	126	275
Niepełnosprawność	80	165
Bezrobocie	78	229
Ubóstwo	57	131
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	25	84
Wielodzietność	23	131
Alkoholizm	14	22
Potrzeba ochrony macierzyństwa	6	18
Przemoc w rodzinie	4	17
Trudności w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego	3	4
Bezdomność	2	2

źródło: opracowanie własne

Jak wynika z tabeli, do najczęstszych powodów udzielania pomocy należą: długotrwała i ciężka choroba, która często ma bezpośredni związek z równie istotnym problemem jakim jest niepełnosprawność oraz bezrobocie.

2.1. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

Jednym z głównych warunków determinujących przyznanie pomocy jest spełnienie kryterium dochodowego. Prawo do świadczeń finansowych przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **701 zł**, zwanej dalej "kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej",
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **528 zł**, zwanej dalej "kryterium dochodowym na osobę w rodzinie".

2.1.1. Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje osobie samotnie gospodarującej lub osobie w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód nie przekracza kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Tabela nr 3 Zasiłek stały

Zasiłek stały		
Liczba osób	Liczba świadczeń	Wydatkowana kwota
18	169	92.391,37 zł

źródło: opracowanie własne

2.1.2. Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje osobie samotnej lub rodzinie, jeżeli jej dochód nie przekracza kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Świadczenia wypłacane w ramach zasiłków okresowych finansowane są w całości z dotacji budżetu państwa.

Tabela nr 4 Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy		
Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wydatkowana kwota
38	173	58.623,59 zł

źródło: opracowanie własne

2.1.3. Zasiłek celowy oraz specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy należy do fakultatywnych form pomocy, które determinuje kryterium dochodowe, lecz jego przyznanie i wysokość zależy od indywidualnej sytuacji osoby lub rodziny. Zasiłek celowy przyznawany jest na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może zostać przyznany specjalny zasiłek celowy. Świadczenia wypłacane w ramach zasiłków celowych finansowane są ze środków własnych gminy.

Tabela nr 5 Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy		
Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wydatkowana kwota
79	117	32.896 zł

źródło: opracowanie własne

2.1.4. Zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności „Posiłek w szkole i w domu”

Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Warunkiem przyznania pomocy w formie zasiłku celowego na zakup żywności jest spełnienie kryterium dochodowego do pomocy społecznej w wysokości **150%** (792 zł na osobę w rodzinie, natomiast 1051,50 w przypadku osoby samotnie gospodarującej).

Tabela nr 6 Zasiłek celowy z Programu „Posiłek w szkole i w domu”

Zasiłek celowy z programu „Posiłek w szkole i w domu”		
Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wydatkowana kwota
57	406	46.700 zł

źródło: opracowanie własne

2.1.5. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Jednym z zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę jest wypłacanie wynagrodzenia dla opiekuna za sprawowanie opieki. Sąd opiekuńczy może przyznać wynagrodzenie za sprawowanie opieki dla opiekuna prawnego osoby całkowicie

ubezważnionionej lub kuratora osoby częściowo ubezważnionionej. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca ośrodek pomocy w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to finansowane jest w całości ze środków budżetu państwa.

Tabela nr 7 Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki		
Liczba osób	Liczba świadczeń	Wydatkowana kwota
12	176	55.933,54 zł

źródło: opracowanie własne

2.2. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej

Pomoc społeczna to nie tylko wypłacanie zasiłków, ale przede wszystkim pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie ich do życiowej samodzielności oraz integracji ze środowiskiem. Działania te ukierunkowane są na poprawę jakości życia osób, które tego potrzebują.

2.2.1. Praca socjalna

Zgodnie z opracowaniem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny, a wykorzystywane techniki i metody stosowane są zgodnie z zasadą poszanowania godności osobistej człowieka oraz prawa do samostanowienia.

W codziennej pracy, pracownik socjalny podejmuje szereg działań na rzecz swoich klientów poprzez zapewnienie godziwych warunków mieszkaniowych, poprawy stanu zdrowia klienta, zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, poprawy funkcjonowania rodziny, poprawy funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie, poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym oraz przemocy, rozwiązywania problemu bezrobocia oraz zapewnienia niezbędnych środków materialnych.

W 2020 r. pracownicy socjalni świadczyli pracę socjalną w **190 rodzinach** z terenu gminy Kamień Kraj.

W minionym roku praca socjalna nabrała szczególnego wymiaru, który miał bezpośredni związek z pandemią COVID-19. Działania związane z zapobieganiem rozprzestrzeniania się koronawirusa oraz pomocą osobom chorym i przebywającym na kwarantannie, spadły na ośrodki pomocy społecznej. Przy współpracy z gminą oraz sanepidem, tutejszy ośrodek przeorganizował budynek świetlicy środowiskowej, który podczas fali pandemii, służył mieszkańcom, nie tylko naszej gminy, ale i powiatu do odbywania kwarantanny zbiorowej. Łącznie na kwarantannie zbiorowej przebywało 11 osób (budynek przy ul. Sępoleńskiej oraz Witosa), którym udzielono wsparcia. Ponadto zadaniem pracowników ośrodka pomocy było dostarczanie gorących posiłków, żywności oraz artykułów higienicznych osobom przebywającym na kwarantannie zarówno zbiorowej jak i domowej. Na kwarantanny zbiorowe odbywające się w okresie od 15 marca do 14 maja 2020 r. dostarczono łącznie 123 posiłki, które dowożone były przez 7 dni w tygodniu. Pomoc świadczona mieszkańcom gminy przebywającym na kwarantannie domowej świadczona była w 6 rodzinach.

Ponadto osoby starsze i samotne, które z obawy o swoje zdrowie unikały wychodzenia z domu i kontaktów ze środowiskiem, mogły liczyć na robienie i dostarczanie zakupów przez pracowników socjalnych oraz realizację recept i dostarczanie leków. Istotnym wsparciem dla seniorów i osób samotnych były regularne wizyty pracowników, z zachowaniem wszelkich środków bezpieczeństwa, które miały na celu niwelowanie poczucia osamotnienia oraz lęku związanego z szerzącą się pandemią.

W ramach pracy socjalnej tutejszy ośrodek w porozumieniu w Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Toruniu wziął udział w inicjatywie związanej z przeciwdziałaniem skutkom wystąpienia COVID-19, polegającej na dostarczaniu gorącego posiłku dla osób powyżej 65. roku życia, samotnych i niepełnosprawnych. Działaniem tym objęliśmy **26 osób** z terenu całej gminy, którzy w okresie od 15 do 31 grudnia 2020 r. otrzymywali nieodpłatnie pomoc w postaci gorących posiłków dostarczanych do miejsca zamieszkania.

Ponadto, jak co roku, tutejszy ośrodek z okazji świąt Bożego Narodzenia przygotował i przekazał **37 paczek** świątecznych osobom i rodzinom potrzebującym z terenu gminy Kamień Krajeński.

Kolejną, niezwykle istotną inicjatywą podjętą w minionym roku przez tutejszy ośrodek była współpraca ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Oświatowo- Wychowawczych im. Teresy Kras, które organizowało kolonię letnią dla dzieci z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, finansowaną ze środków Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy. Gmina Kamień

Krajeński otrzymała 10 miejsc. Do wyjazdu na kolonię letnią w Rzucewie w okresie od 23 lipca do 1 sierpnia 2020 r. zakwalifikowaliśmy 10 dzieci. Poza kwalifikacją uczestników, rolą ośrodka było także przewiezienie dzieci do Bydgoszczy, gdzie odbywała się zbiórka uczestników kolonii, a także ich późniejszy odbiór.

2.2.2. Składka na ubezpieczenie zdrowotne

Składka na ubezpieczenie zdrowotne jest świadczeniem przyznawanym osobom pobierającym zasiłek stały, niepodlegającym ubezpieczeniu zdrowotnego z innego tytułu.

Tabela nr 8 Składka na ubezpieczenie zdrowotne

Składka na ubezpieczenie zdrowotne		
Liczba osób	Liczba świadczeń	Wydatkowana kwota
13	116	6287,89 zł

źródło: opracowanie własne

2.2.3. Usługi opiekuńcze oraz realizacja programu „Opieka 75+”

Celem realizacji usług opiekuńczych jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych osób starszych, chorych, które nie radzą sobie z codziennymi zadaniami związanymi z higieną, samoobsługą, wykonywaniem zaleceń lekarza, a także utrzymaniem porządku. Często podopiecznymi są osoby samotne, którym rodzina oraz bliscy nie zapewniają koniecznego wsparcia. Usługi opiekuńcze stanowią ważny element pomocy niepełnosprawnym mieszkańcom naszej gminy. Dzięki tej formie wsparcia wiele osób, mimo podeszłego wieku, osamotnienia, chorób i wynikających z nich dysfunkcji może nadal mieszkać w swoim domu, miejscu dla nich spokojnym i bezpiecznym.

Całkowity koszt 1 godziny usług opiekuńczych wynosił - 22 zł. Osoby objęte wsparciem ponosiły procentową odpłatność, która uzależniona była od wysokości posiadanego dochodu.

Tabela nr 9 Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze		
Liczba osób	Liczba świadczeń (zrealizowanych godzin)	Dochód gminy z wpłat podopiecznych
35	12097	61.508,45 zł

źródło: opracowanie własne

W ramach realizacji usług opiekuńczych ośrodek przystąpił do Programu „Opieka 75+”. Celem tego programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych osobom starszym w wieku 75 lat i więcej. Dzięki programowi, gmina, która samodzielnie realizuje usługi opiekuńcze mogła skorzystać z dotacji celowej budżetu państwa na świadczenie usług opiekuńczych. Do realizacji tego zadania wymagany jest 50% wkład własny gminy.

Tabela nr 10 Program „Opieka 75+”

Program „Opieka 75+”		
Liczba osób	Liczba świadczeń (zrealizowanych godzin)	Kwota dofinansowania
16	2876	31.636,00 zł

źródło: opracowanie własne

Wśród 35 osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych w 2020 roku, 16 z nich objętych było Programem „Opieka 75+”.

2.2.4. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przeznaczone są dla osób z zaburzeniami psychicznymi, czyli osób chorych psychicznie, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne zaburzenia psychiczne. Usługi świadczone były w miejscu zamieszkania osoby wymagającej tego rodzaju wsparcia przez wykwalifikowany personel. Działania terapeutyczne w środowisku miały doprowadzić do zminimalizowania skutków niepełnosprawności w sferze zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia, nabycie umiejętności społecznego funkcjonowania w środowisku rodzinno- społecznym.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2020 r. realizowane były przez:

- psychologa zatrudnionego na umowę zlecenie,
- Spółdzielnię Socjalną PROGRES (na podstawie umowy) – terapeuta zajęciowy prowadzący zajęcia z terapii behawioralnej, pedagogicznej i logopedii, fizjoterapeuta oraz socjoterapeuta.

Tabela nr 11 Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi					
Psycholog			Spółdzielnia PROGRES		
Liczba osób (dorosłych)	Liczba świadczeń (godzin)	Wydatkowana kwota	Liczba osób (dzieci i młodzież)	Liczba świadczeń (godzin)	Wydatkowana kwota

5	52,5	4185,60 zł	7	413	28.910,00 zł
---	------	------------	---	-----	--------------

źródło: opracowanie własne

2.2.5. Program „Posiłek w szkole i w domu”

Uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019- 2023, został wdrożony program wspierania finansowego gmin w realizacji zadania dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym. W ramach tego zadania udzielane było wsparcie w postaci zasiłku celowego na zakup żywności (opisanego wyżej – świadczenia pieniężne), oraz gorącego posiłku:

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej,
- 3) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.

W 2020 roku pomoc w postaci posiłku na terenie gminy Kamień Krajeński realizowana była przez 2 dostawców:

W szkołach na terenie gminy:

- „LENMAR BIS” – koszt posiłku 6,50 zł

Dla podopiecznych na terenie gminy:

- Żywnienie Zbiorowe i Gastronomia Bronisław Becker – koszt posiłku 8,50 zł

Tabela 12 Program „Posiłek w szkole i w domu”

„Posiłek w szkole i w domu”					
Dzieci i uczniowie szkół			Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podst. art. 7 ustawy o pomocy społecznej		
Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota
106	10853	72.792,00 zł	62	9152	77.792,00 zł

źródło: opracowanie własne

2.2.6. Dary żywnościowe

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim w 2020 roku realizował kolejną edycję Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Żywność

dystrybuowana była nieodpłatnie dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających wymogi określone w ustawie o pomocy społecznej a także kryterium dochodowe, które wynosiło:

- 1402 zł - dla osoby samotnie gospodarującej
- 1056 zł - dla osoby w rodzinie.

W 2020 roku z darów żywnościowych skorzystało **150 rodzin – 450 osób**. Wydano 2609 paczek.

Ośrodek Pomocy realizując dystrybucje artykułów żywnościowych wśród osób najbardziej potrzebujących zobowiązany był prowadzić również działania w ramach środków towarzyszących. Działania te mają na celu wzmocnienie samodzielności i kompetencji w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez warsztaty ekonomiczne oraz programy edukacyjne z zakresu zdrowego odżywiania. Dla osób korzystających z Programu POPŻ przygotowano 6 szkoleń, w których wzięło udział 136 osób:

1. Warsztaty ekonomiczne „Najpierw zapłać sobie”,
2. Warsztaty ekonomiczne „Dlaczego finanse osobiste są ważne”,
3. Warsztaty kulinarne „Wspólne gotowanie- warsztaty z kucharzem”,
4. Warsztaty edukacyjne „Wiem na co wydaję pieniądze”,
5. Warsztaty edukacyjne „Jestem tym co jem”,
6. Warsztaty edukacyjne „Nie marnuj jedzenia”.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku otrzymał w ramach współpracy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Bydgoszczy niżej wymienione artykuły spożywcze.

Tabela nr 12 Produkty żywnościowe

L.p.	Nazwa towaru	Ilość w kg/l	Kwota
1.	Fasola biała	1800 kg	4716,00 zł
2.	Mleko UHT	5040 l	10886,40 zł
3.	Makaron jajeczny	2800 kg	6888,00 zł
4.	Ryż biały	1600 kg	4672,00 zł
5.	Szynka drobiowa	1555,20 kg	16220,73 zł
6.	Groszek z marchewką	2400 kg	7728,00 zł
7.	Powidła śliwkowe	936 kg	4586,40 zł
8.	Herbatniki maślane	380 kg	3199,60 zł
9.	Kasza gryczana	972 kg	3042,36 zł

10.	Gołąbki w sosie pomidorowym	979,20 kg	6159,17 zł
11.	Pasztet wieprzowy	249,60 kg	1375,30 zł
12.	Sok jabłkowy	2880 l	4953,60 zł
13.	Olej rzepakowy	2430 l	10157,40 zł
14.	Ser podpuszczkowy dojrzewający	1000 kg	16890,00zł
15.	Filet z makreli w oleju	979,20 kg	14570,50 zł
16.	Makaron kukurydziany bezglutenowy	560 kg	2049,60 zł
17.	Buraczki wiórki	840 kg	2528,40 zł
18.	Koncentrat pomidorowy	512 kg	2759,68 zł
19.	Cukier biały	2160 kg	5335,20 zł
RAZEM:		30073,20 kg	128718,34 zł

źródło: opracowanie własne

2.2.7. Pobyt w Domu Pomocy Społecznej

Forma wsparcia jaką jest umieszczenie w domu pomocy społecznej, adresowana jest do osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a ośrodek nie może zapewnić im niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania. Obowiązani do wnoszenia opłat są:

- 1) mieszkaniec domu,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Wszystkie osoby przebywające w domach pomocy społecznej ponosiły odpłatność za swój pobyt stanowiącą 70% swojego dochodu. Różnicę między miesięcznym kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca pokrywała gmina Kamień Krajeński.

W 2020 r. tutejszy ośrodek skierował 1 osobę do Domu Pomocy Społecznej.

Domy Pomocy Społecznej, w których przebywają skierowane osoby to:

- Dom Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim dla osób przewlekle somatycznie chorych,
- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży w Kamieniu Krajeńskim,

- Dom Pomocy Społecznej w Chojnicach,
- Dom Pomocy Społecznej w Browinie.

Poniższa tabela przedstawia wydatki poniesione przez gminę w 2020 r. na utrzymanie mieszkańców w domach pomocy społecznej.

Tabela nr 13 Pobyt w Domach Pomocy Społecznej

Domy Pomocy Społecznej	
Liczba osób przebywająca w DPS	Kwota świadczeń
7	221.585,78 zł

źródło: opracowanie własne

2.2.8. Udzielenie schronienia osobom bezdomnym

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia osobom tego pozbawionym.

W ramach wydatkowanych środków, ośrodek finansował pobyt 2 osób bezdomnych w schronisku, za który umieszczeni w ww. placówkach nie ponosili odpłatności.

Tabela nr 14 Schroniska dla osób bezdomnych

Schronisko dla osób bezdomnych			
Nazwa	Liczba osób	Liczba miesięcy	Wydatkowana kwota
Schronisko dla bezdomnych we Wielu	1	3	2924,00 zł
Schronisko dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Chełmży	1	5	9180,00 zł
Razem:	2	8	12.104,00 zł

źródło: opracowanie własne

III. Ośrodek Wsparcia

W ramach zadań Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzony jest ośrodek wsparcia, który składa się z dwóch placówek wsparcia dziennego dla dzieci oraz dla seniorów.

3.1. Dom Dziennego Pobytu

Dom Dziennego Pobytu przeznaczony jest dla seniorów, placówka czynna jest od poniedziałku do piątku. Działalność obejmuje w szczególności aktywizację fizyczną i umysłową seniorów, zaspakajanie potrzeb towarzyskich i kulturalnych oraz terapię zajęciową. Działalność domu przyczynia się do poprawy jakości życia osób starych, samotnych i niepełnosprawnych z terenu gminy Kamień Krajeński. Przeciwdziała izolacji społecznej i poczuciu osamotnienia, a także umożliwia spędzanie czasu wolnego wśród osób w podobnym wieku i o podobnych potrzebach. W ramach zadań organizowane są spotkania okolicznościowe, imprezy kulturalno- rozrywkowe, wycieczki krajoznawcze i spotkania świąteczne.

W minionym roku z uwagi na pandemię koronawirusa, decyzją Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 marca 2020 r. działalność placówki została zawieszona. Nie oznacza to jednak, że seniorzy zostali bez wsparcia. Opiekun regularnie odwiedzał swoich podopiecznych, pomaga im również w postaci dowożenia zakupów i leków. Seniorzy byli również objęci wspomnianym już działaniem i dostarczane im były ciepłe posiłki. W czasie świąt Bożego Narodzenia wszyscy uczestnicy otrzymali paczki świąteczne.

- w 2020 r. Dom Dziennego Pobytu liczył **12 podopiecznych**.

3.2. Świetlica środowiskowa „Promyczek”

Świetlica środowiskowa jest placówką wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych o charakterze opiekuńczo- wychowawczym. Zajęcia odbywały się 2 razy w tygodniu (średnio po 2 godziny).

Podczas zajęć w świetlicy uczestnicy mają okazję spędzić wolny czas w miłej atmosferze, zawrzeć nowe znajomości i przyjaźnie. Podczas zajęć dzieci kształtują umiejętności współdziałania w grupie rówieśniczej, okazując przy tym szacunek i często też wzajemną pomoc. Uczestnicy mają możliwość skorzystania z zajęć wychowawczych, sportowych, plastycznych, muzycznych, kulinarnych oraz pomocy w nauce i odrabianiu lekcji.

Działalność świetlicy, podobnie jak Domu Dziennego Pobytu, decyzją Wojewody Kujawsko- Pomorskiego została zawieszona z końcem marca, z uwagi na panującą pandemię koronawirusa.

- 2020 r. Świetlica „Promyczek” liczyła **10 uczestników**.

IV. Realizacja Miejsko- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kamień Krajeński za 2020 rok

4.1. Podstawy prawne programu

Podstawowym dokumentem regulującym kwestie przemocy w rodzinie w ujęciu prawnym jest *ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.).

Zgodnie z uchwałą Nr XXIII/136/2016 Rady Miejskiej w Kamieniu Krajeńskim z dnia 24 listopada 2016 r. został uchwalony Miejsko – Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kamień Krajeński na lata 2016 - 2021 r. Głównymi celami powyższego programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, podniesienie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

4.2. Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze

W ramach realizacji programu na terenie gminy Kamień Krajeński został powołany Zarządzeniem Burmistrza Kamienia Krajeńskiego Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w którego skład wchodzi:

1. Zespół Szkolno – Przedszkolny Szkoły Podstawowej i Przedszkola Samorządowego w Kamieniu Krajeńskim,
2. Szkoła Podstawowej w Dużej Cerkwicy,
3. Szkoła Podstawowa w Zamartem,
4. Szkoła Podstawowa w Ostrowitem,
5. Samodzielna Publiczna Miejsko – Gminna Przychodnia w Kamieniu Krajeńskim,
6. Prokuratura Rejonowa w Tucholi,
7. Posterunek Policji w Kamieniu Krajeńskim,
8. Kuratorska Służba Sądowa Sądu Rejonowego w Tucholi,
9. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Sępólnie Kraj.,
10. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sępólnie Krajeńskim.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest koordynowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. W 2020 roku z powodu obowiązujących obostrzeń

związanych z pandemią COVID-19 odbyły się jedynie **2 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego**. Podczas posiedzeń przedstawione i omawiane były bieżące sprawy dotyczące procedury „Niebieska Karta”, wymieniano się informacjami, omawiano możliwości udzielenia odpowiedniego wsparcia rodzinom. Analizowano również możliwości dotyczące profilaktyki, rozpowszechniania wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym. W ramach prowadzonej procedury „Niebieska Karta” odbyło się **39 spotkań Grup Roboczych**, których celem było opracowanie i realizacja indywidualnego planu pomocy rodzinie, monitorowanie sytuacji, w których dochodzi do przemocy oraz dokumentowanie działań podjętych wobec rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieska Karta”. Członkami grup roboczych byli: pracownicy socjalni, dzielnicowi, pełnomocnik ds. przeciwdziałania alkoholizmowi, specjalista pracy z rodziną, pedagodzy.

Dzięki funkcjonowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego nastąpiła lepsza koordynacja działań nakierowanych na rozwiązywanie problemów danej rodziny, wypracowanie modelu współpracy instytucjonalnej, możliwość poszerzenia wiedzy fachowej w różnych zakresach. Ponadto nastąpiła rzetelna wymiana informacji i doświadczeń między instytucjami. Należy zaznaczyć, iż obsługę organizacyjno- techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim, a członkowie Zespołu oraz grup roboczych wykonywali zadania w ramach swoich obowiązków służbowych.

4.3. Procedura „Niebieska Karta”

W 2020 roku założono 21 „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę, z tego:

- 14 - policja
- 4 - Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim
- 2 - Miejsko- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamieniu Krajeńskim
- 1 - Zespół Szkolno – Przedszkolny Szkoły Podstawowej i Przedszkola Samorządowego w Kamieniu Krajeńskim.

W omawianym okresie sprawozdawczym zakończono 13 procedur „Niebieska Karta” z czego 8 na skutek zakończenia przemocy w rodzinie oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, natomiast 5 na skutek braku zasadności podejmowania dalszych działań.

Łącznie w 26 rodzinach prowadzona była procedura „Niebieska Karta” wdrożona w latach 2018, 2019, 2020. Rodziny dotknięte przemocą jak i sprawcy monitorowani byli przez

pracowników socjalnych oraz policję, a w niektórych przypadkach również przez kuratora sądowego.

4.4. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc

Na spotkania Grup Roboczych **wzywane** były osoby wobec których zachodziło podejrzenie, że są sprawcami przemocy w rodzinie. Osoby stosujące przemoc na bieżąco informowane były przez grupę roboczą o możliwości skorzystania z programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy realizowanego przez PCPR. W 2020 roku żaden sprawca przemocy nie uczestniczył w programie. Sprawców przemocy informowano o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy w rodzinie, o konsekwencjach zdrowotnych, społecznych, rodzinnych oraz materialnych. Ponadto motywowano ich do podjęcia działań na rzecz zatrzymania przemocy, do życia w rodzinie zgodnie z zasadami i normami współżycia społecznego.

Poniższa tabela przedstawia podejmowane działania wobec sprawców przemocy.

Tabela nr 15 Działania wobec sprawców przemocy domowej

Podjęte działania wobec sprawców przemocy:	Liczba spraw
Wniosek o podejrzenie popełnienia przestępstwa (art. 207 KK)	6
Skierowanie wniosku do Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe	8
Zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego przez Sąd	2
Dozór kuratora	1
Podjęte dobrowolne leczenie odwykowe w placówce leczenia uzależnień	1
Wsparcie psychologa	2
Wydanie nakazu opuszczenia lokalu i zakazu zbliżania	2

źródło: opracowanie własne

4.5. Zapewnienie pomocy osobom dotkniętym przemocą oraz członkom ich rodzin

Na spotkania Grup Roboczych zapraszane były osoby, wobec których zachodziło podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie. W ramach ustalonych planów pomocy w stosunku do osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie wyróżnić można następujące działania: monitorowanie środowisk przez pracowników socjalnych, wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa przez policję, informowanie o

warunkach korzystania z pomocy finansowej, wskazywanie na możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, informowanie o instytucjach działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, informowanie o możliwościach prawnych dotyczących zobowiązania do leczenia odwykowego, informowanie o możliwości objęcia wsparciem i pomocą psychologiczno-pedagogiczną dzieci w szkołach, jak i o możliwości objęcia w postaci porad i konsultacji rodziców, a także przekazywanie materiałów na temat przemocy (ulotki, broszury).

Poniższa tabela prezentuje podjęte działania w ramach pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Tabela nr 16 Działania wobec osób dotkniętych przemocą

Podjęte działania:	Liczba osób/rodzin:
Objęcie rodziny pomocą asystenta rodziny	5
Wsparcie psychologa	17
Porady prawne	6
Motywowanie do udziału w Grupie Wsparcia dla osób współuzależnionych	15
Pomoc finansowa	6

źródło: opracowanie własne

Do Sądu Rejonowego w Tucholi w 2020 r. skierowano 2 wnioski o wgląd w sytuację rodziny. Jedna sprawa zakończyła się ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez nadzór kuratora, natomiast druga jeszcze nie została rozstrzygnięta.

W 2020 roku nie było sytuacji, w której odbierano dzieci z rodzin zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (*w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny*).

4.6. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy

Na mocy porozumienia o współpracy dotyczącej wspólnej realizacji i wspólnego uczestniczenia w finansowaniu zadania o nazwie: **KUJAWSKO – POMORSKA „NIEBIESKA LINIA” POGOTOWIE DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE** uruchomiony został telefon pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie

„NIEBIESKA LINIA” nr 0 800 154 030.

Kujawsko – Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, obsługiwana jest przez wykwalifikowanych konsultantów. W ramach prowadzonych działań interwencyjnych udzielane są telefoniczne i internetowe porady i konsultacje prawne oraz psychologiczne, a w uzasadnionych życiowo sytuacjach pełna obsługa prawna i indywidualna terapia psychologiczna. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

4.7. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Aby rodziny, w których występuje przemoc lub w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy w rodzinie objąć profesjonalną i kompleksową pomocą niezbędne jest posiadanie wiedzy i umiejętności w tym zakresie. W 2020 roku Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych uczestniczyli w szkoleniach on-line oraz webinarium związanych z problematyką przemocy w rodzinie w celu podnoszenia swoich kompetencji zawodowych.

V. Realizacja Miejsko- Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Miejsko- Gminny Program Wspierania Rodziny przyjęty na lata 2020 – 2023, oparty jest na wzajemnej współpracy odpowiednich służb publicznych, organizacji, a także innych środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych z poszanowaniem praw człowieka i praw dziecka. Podstawowym narzędziem działania systemu wspierania rodziny jest praca z rodziną. Jest ona ważna od momentu przeżywania przez rodzinę pierwszych trudności oraz niezbędna wówczas, gdy w rodzinie ma miejsce poważny kryzys, zagrażający dobru dziecka. Program Wspierania Rodziny adresowany jest do rodzin z dziećmi, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a jego celem jest przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania tej funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Zadania w ramach Programu skierowane są do rodzin, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostało poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

5.1. Asystent rodziny jako forma wsparcia

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci. Pomoc ta realizowana jest przez działania asystenta rodzinnego, który wspiera rodziny w przezwyciężaniu ich problemów. Rola asystenta

zdecydowanie różni się od roli pracownika socjalnego. Asystent rodziny jest bliżej rodziny i jej problemów, a jego elastyczny, nienormowany czas pracy jest dostosowany do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb. Rolą asystenta jest niesienie pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z małoletnimi dziećmi w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, w tym prowadzeniu gospodarstwa domowego, planowaniu wydatków i innych obowiązków rodzicielskich. Zgodnie z ustawą asystent rodziny nie może mieć pod opieką więcej niż 15 rodzin.

W 2020 roku Asystent rodziny współpracował łącznie z 12 rodzinami, w tym 4 z nich zostały zobowiązane do tej współpracy przez sąd.

Tabela nr 17 Asystent rodziny

Asystent rodziny	
Liczba rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinach
12	25

źródło: opracowanie własne

5.2. Piecza zastępcza

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, po umieszczeniu go w pieczy zastępczej, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zobowiązana jest ponosić odpowiednio wydatki na utrzymanie dzieci w wysokości:

- **10%** w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- **30%** w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- **50%** w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2020 roku w pieczy zastępczej przebywało łącznie 18 dzieci, a wydatkowana kwota na ich utrzymanie wyniosła 155.349,67 zł.

Tabela nr 18 Piecza zastępcza

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	
Placówka opiekuńczo- wychowawcza	Rodzina zastępcza
5	13

źródło: opracowanie własne

5.3. Punkt Poradnictwa Specjalistycznego

W ramach swojej działalności tutejszy ośrodek prowadzi również Punkt Poradnictwa Specjalistycznego dla mieszkańców całej gminy. W ramach punktu świadczone są bezpłatne

porady kuratora sądowego, prawnika, psychologa oraz pracownika socjalnego. Specjaliści pomagają:

- osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- osobom potrzebującym porady prawnej,
- dzieciom i młodzieży dotkniętym demoralizacją,
- rodzinom mającym problemy opiekuńczo- wychowawcze z dziećmi,
- osobom, które utraciły bliską osobę,
- osobom, które utraciły pracę,
- osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie umieją z niej wyjść.

W 2020 r. ze wsparcia Punktu Poradnictwa Specjalistycznego skorzystało **38 osób**.

5.4. Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. Karta Dużej Rodziny wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.

Od 01.01.2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku.

W 2020 roku złożono **38** wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny i wydano łącznie **97** kart.

Tabela nr 19 Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny	
Rok	Ilość wydanych kart
2014 rok	351 kart
2015 rok	180 kart
2016 rok	53 karty
2017 rok	103 karty
2018 rok	91 kart

2019 rok	309 kart
2020 rok	97 kart

źródło: opracowanie własne

Od początku działania programu (2014 r.) wydano **1184** Karty Dużej Rodziny.

VI. Świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze oraz fundusz alimentacyjny

6.1. Świadczenia rodzinne

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego to świadczenie mające na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka. Zasiłek rodzinny przysługuje osobom uprawnionym, spełniającym kryterium dochodowe, które wynosi:

- 674 zł - na osobę w rodzinie lub osobę uczącą się,
- 764 zł na osobę w rodzinie lub osobę uczącą się, jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniem niepełnosprawności.

W 2020 r. dział świadczeń rodzinnych przyjął łącznie **392 wnioski** oraz wydał **409 decyzji** administracyjnych, w tym 359 decyzji przyznających świadczenia.

Katalog wypłaconych świadczeń rodzinnych:

- 1) Zasiłek rodzinny – wypłacono 4456 świadczeń na kwotę 528.900,00 zł – 198 rodzin,
- 2) Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka – wypłacono 10 świadczeń na kwotę 10.000,00 zł – 10 rodzin,
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – wypłacono 38 świadczeń na kwotę 15.173,00 zł – 6 rodzin,
 - c) samotnego wychowania dziecka – wypłacono 115 świadczeń na kwotę 24.115,00 zł – 6 rodzin,
 - d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – wypłacono 389 świadczeń na kwotę 41.470,00 zł – 37 rodzin,
 - e) rozpoczęcia roku szkolnego – wypłacono 262 świadczenia na kwotę 26.100,00 zł – 129 rodzin,
 - f) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – wypłacono 769 świadczeń na kwotę 53.501,00 zł – 87 rodzin,
 - g) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – wypłacono 1009 świadczeń na kwotę 95.855,00 zł – 96 rodzin.

- 3) Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – wypłacono 40 świadczeń na kwotę 40.000,00 zł – 40 rodzin,
- 4) Świadczenie rodzicielskie – wypłacono 182 świadczenia na kwotę 171.677,00 zł – 21 rodzin,
- 5) Świadczenie „Za życiem” – wypłacono 1 świadczenie na kwotę 4000,00 zł – 1 rodzina,
- 6) Świadczenia opiekuńcze:
 - a) Zasiłek pielęgnacyjny – wypłacono 2810 świadczeń na kwotę 606.385,00 zł – 240 rodzin,
 - b) Świadczenie pielęgnacyjne – wypłacono 458 świadczeń na kwotę 833.899,00 zł – 40 rodzin,
 - c) Specjalny zasiłek opiekuńczy – wypłacono 73 świadczenia na kwotę 45.260,00 zł – 7 rodzin,
 - d) Zasiłek dla opiekuna – wypłacono 35 świadczeń na kwotę 21.245,00 zł – 3 rodziny.

Katalog wypłaconych świadczeń rodzinnych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych tzw. „złotówka za złotówkę”:

- 1) Zasiłek rodzinny – wypłacono 415 świadczeń na kwotę 26.718,94 zł – 7 rodzin,
- 2) Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu:
 - a) Urodzenia dziecka – wypłacono 2 świadczenia na kwotę 154,42 zł – 2 rodziny,
 - b) Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – wypłacono 12 świadczeń na kwotę 2654,82 zł – 1 rodzina,
 - c) Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – wypłacono 11 świadczeń na kwotę 894,79 zł – 2 rodziny,
 - d) Rozpoczęcia roku szkolnego – wypłacono 257 świadczeń na kwotę 1258,21 zł – 23 rodziny,
 - e) Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – wypłacono 63 świadczenia na kwotę 2058,03 zł – 6 rodzin,
 - f) Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej – wypłacono 98 świadczeń na kwotę 4126,35 zł – 10 rodzin.

6.2. Świadczenie wychowawcze

Świadczenie wychowawcze (500+) ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko w wieku do 18 roku życia bez względu na dochód uzyskiwany przez rodzinę.

Tabela nr 20 Świadczenie wychowawcze

Świadczenie wychowawcze 500+			
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
708	1156	14428	7.199.099,50 zł

źródło: opracowanie własne

6.3. Fundusz alimentacyjny

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **900 zł**.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

W 2020 r. przyjęliśmy łącznie 31 wniosków i wydał 27 decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz 4 decyzję odmowne.

Tabela nr 21 Fundusz alimentacyjny

Fundusz alimentacyjny			
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
27	40	392	143.630,00 zł

źródło: opracowanie własne

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zawiera przepisy, które pozwalają podejmować działania wobec dłużnika alimentacyjnego, które mają na celu „zmobilizowanie” dłużnika do podejmowania działań mających na celu zwrot wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz realizowania obowiązków nałożonych przez sąd w zakresie ponoszenia kosztów, m.in. utrzymania dziecka. W tym zakresie tut. ośrodek w 2020 r. podjął następujące czynności względem dłużników alimentacyjnych:

- przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe – **20**,
- skierowanie do organów właściwych dłużników alimentacyjnych wniosków o podjęcie działań wobec dłużników –**18**,
- przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych – **35**,
- zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy –**3**,
- poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego – **7**,
- wszczęcie postępowania dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – **14**,
- wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – **4**,
- złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego – **7**,
- zawiadomienie o możliwości popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu – **31**,
- skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu – **2**,
- wnioski skierowane do komorników sądowych o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko dłużnikom –**37**,
- przekazanie informacji gospodarczej do biur informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy – **105**,
- korespondencja z policją, organami sądowymi, organami administracji rządowej – **53**,

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na koniec 2020 roku: **108.183,45 zł.**

6.4. Dobry Start

Dobry Start (300+) to rządowy program jednorazowego wsparcia w kwocie **300 zł** dla uczniów rozpoczynających rok szkolny, bez względu na dochody rodziny.

Świadczenie Dobry start przysługuje raz w roku **na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymają świadczenie do ukończenia przez nie 24. roku życia.**

W 2020 r. przyjęliśmy łącznie 594 wnioski i wydaliśmy 3 decyzje odmowne.

Tabela nr22 Świadczenie Dobry Start

Dobry Start			
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
591	877	877	263.100,00 zł

źródło: opracowanie własne

VII. Dodatek mieszkaniowy i energetyczny

7.1. Dodatek mieszkaniowy

Dodatek mieszkaniowy jest częściową pomocą w opłatach za mieszkanie dla osób o niskich dochodach. Świadczenie to jest uzależnione od 3 kryteriów: tytułu prawnego do lokalu, kryterium dochodowego i powierzchni mieszkania. Dodatek mieszkaniowy mogą otrzymać osoby lub rodziny, które:

- wynajmują mieszkanie,
- posiadają mieszkanie spółdzielcze (własnościowe albo lokatorskie),
- są właścicielami mieszkania lub budynku,
- zajmują lokal mieszkalny bez tytułu prawnego i oczekują na przysługujący lokal zamienny albo socjalny.

Kryterium dochodowe uprawniające do otrzymania dodatku mieszkaniowego:

- osoba samotna - średni dochód z ostatnich 3 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku nie może przekroczyć kwoty **2100,00 zł brutto**,
- osoba w rodzinie - średni dochód z ostatnich 3 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku nie może przekroczyć kwoty **1500,00 zł brutto na osobę**.

Decyzja o dodatku mieszkaniowym przyznawana jest na okres 6 miesięcy.

Tabela nr 23 Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy				
Liczba wniosków	Liczba decyzji	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie	Liczba decyzji odmownych	Kwota wypłaconych świadczeń
54	54	53	1	71742,71 zł

źródło: opracowanie własne

7.2. Dodatek energetyczny

Prawo do dodatku energetycznego przysługuje tzw. odbiorcy wrażliwemu. Odbiorca wrażliwy to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy oraz jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym. Co ważne - odbiorca musi zamieszkiwać w miejscu odbioru energii elektrycznej. Osoba ubiegająca się o dodatek energetyczny musi przedstawić następujące dokumenty:

- wypełniony wniosek o przyznanie dodatku energetycznego,
- umowę kompleksową lub umowę sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym,
- decyzję przyznającą dodatek mieszkaniowy.

Wysokość dodatku energetycznego od 1 maja 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r.

- Gospodarstwo 1 osobowe – kwota **11,37 zł**,
- Gospodarstwo 2- 4 osobowe- kwota **15,80 zł**,
- Gospodarstwo 5 osobowe i więcej – kwota **18,96 zł**.

Wysokość dodatku energetycznego od 1 maja 2020 do 30 kwietnia 2021 r.

- Gospodarstwo 1 osobowe – kwota **10,94 zł**,
- Gospodarstwo 2-4 osobowe- kwota **15,19 zł**,
- Gospodarstwo 5 osobowe i więcej – kwota **18,23 zł**.

Tabela nr 24 Dodatek energetyczny

Dodatek energetyczny		
Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wydatkowana kwota
3	17	275,14 zł

źródło: opracowanie własne

VIII. Bilans potrzeb

W niniejszym punkcie sprawozdania zawarte zostały potrzeby na rok 2021 r., których zabezpieczenie gwarantuje prawidłowe wykonywanie powierzonych zadań i obowiązków przez Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela nr 25 Zadania własne gminy

L.p.	Formy pomocy	Klasyfikacja budżetowa	Liczba osób/ rodzin wymagająca pomocy	Liczba planowanych świadczeń	Kwota świadczeń
1.	Zasiłki okresowe (dotacja z budżetu państwa)	85214	40	185	60.000,00 zł
2.	Zasiłki stałe (dotacja z budżetu państwa)	85216	19	210	99.000,00 zł
3.	Składka zdrowotna przy zasiłku stałym (dotacja z budżetu państwa)	85213	15	160	8000,00 zł
4.	Dom Pomocy Społecznej	85202	10	115	281.500,00zł
5.	Zasiłki celowe i w naturze	85214	85	130	45.000,00 zł
6.	“Posiłek w szkole i w domu” (w tym dotacja z budżetu państwa)	85230	138	23840	258.000,00 zł (193.800,00 zł)
7.	Ośrodek Wsparcia- Dom Dziennego Pobytu i świetlica Promyczek	85203	30	-	94.939,00 zł

8.	Usługi opiekuńcze	85219	40	13600	-
9.	Utrzymanie ośrodka pomocy (w tym dotacja z budżetu państwa)	85219 85205 85228	-	-	1.451.018,00 zł (120.500,00 zł)
10.	Wspieranie rodziny	85504	-	-	73.496,00 zł
11.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	85510	8	78	150.000,00 zł
12.	Rodziny zastępcze	85508	13	145	80.000,00 zł
13.	Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	85215	40	350	75.000,00 zł
14.	Poradnictwo specjalistyczne	85220	50	130	12.000,00 zł
15.	Razem				2.687.953,00 zł

źródło: opracowanie własne

Tabela nr 26 Zadania zlecone gminy (w całości finansowane z budżetu państwa)

L.p.	Formy pomocy	Klasyfikacja budżetowa	Liczba osób/ rodzin wymagająca pomocy	Liczba planowanych świadczeń	Kwota świadczeń
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	85228	10	750	60.000,00 zł
2.	Wynagrodzenie dla opiekunów prawnych przyznane przez sąd	82519	14	160	50.000,00 zł

3.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	85513	17	192	35.000,00 zł
4.	Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny	85502	415	14875	3.200.000,00 zł
5.	Świadczenie wychowawcze 500+	85501	692	18700	9.350.000,00 zł
6.	Dobry start 300+	85504	541	903	270.900,00 zł
7.	Karta Dużej Rodziny	85503	50	-	600,00 zł
8.	Razem				12.966.500,00 zł

źródło: opracowania własne

Potrzeby Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim na 2021 r. wynoszą łącznie **15.654.453,00 zł**.

Prawidłowa realizacja zadań pomocy społecznej wymaga nie tylko zabezpieczenia w budżecie odpowiednich środków finansowych, ale również zapewnienia niezbędnych zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętu i wyposażenia, materiałów biurowych, modernizacji i rozwoju systemu informatycznego. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest prowadzony na bieżąco monitoring problemów społecznych, a także analiza zasobów Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w sferze socjalnej. Ustalono następujące potrzeby mające istotny wpływ na rozwój funkcjonującego systemu pomocy społecznej, a wymagające zabezpieczenia w 2021 r.:

1. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej w celu udoskonalenia warsztatu pracy i efektywności podejmowanych działań na rzecz całego społeczeństwa.
2. Zwiększenie liczby etatów na zatrudnienie opiekunek środowiskowych w związku ze wzrastającą potrzebą objęcia pomocą i wsparciem w postaci usług opiekuńczych coraz większej ilości osób starszych i samotnych.
3. Podnoszenie działań służących aktywizacji społecznej, zdrowotnej i edukacyjnej osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym między innymi w oparciu o

projekty dofinansowane z funduszy europejskich oraz przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

4. Podnoszenie jakości usług kierowanych do różnych grup społecznych, rozszerzenie i dostosowanie oferty usług do zmieniających się potrzeb indywidualnych i lokalnych z zastosowaniem innowacyjnych metod, technik i narzędzi pracy.

5. Wspieranie rodziny w pełnieniu ich podstawowych funkcji głównie w zakresie opieki i wychowania dzieci.

6. Zapewnienie odpowiedniej płacy pracownikom ośrodka pomocy, która stanowiłaby godne wynagrodzenie za wykonywaną pracę na rzecz społeczeństwa.

7. Zwiększenie środków na opłacenie kosztów związanych z pobytem mieszkańców w domach pomocy społecznej oraz możliwością umieszczenia większej ilości osób w domach pomocy społecznej, którzy wymagają tego rodzaju wsparcia. Środki jakie posiadamy zabezpieczają jedynie potrzeby na bieżące opłaty skierowanych już mieszkańców Gminy Kamień Krajeński.

8. Pozyskanie samochodu do celów służbowych m. in. dowożenia seniorów, którzy są mieszkańcami naszej gminy do Domu Dziennego Pobytu. Brak komunikacji dla seniorów z sąsiadujących wsi stanowi ogromną barierę i przyczynia się do pogłębiającego się problemu wykluczenia społecznego oraz poczucia osamotnienia.

Uzasadnienie

do uchwały Nr XXVI/176/2021 Rady Miejskiej w Kamieniu Krajeńskim z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim za rok 2020 oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2021.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Wobec powyższego podjęcie przedmiotowej uchwały jest uzasadnione.